

Theorem 1 F , tanım kümesi $\mathbb{R}^3$ de açık bir küme olan, kısmi türevleri sürekli bir fonksiyon ve $c \in \mathbb{R}$, $S = F^{-1}(c)$ olsun. Eğer:

1. $S \neq \emptyset$
2. $\forall p \in S, (\nabla F)_p \neq 0$

ise S yönlendirilebilen bir türevlenebilen yüzeydir.

İspat: S nin türevlenebilir bir yüzey olduğu daha önce gösterildi.

S nin türevlenebilir bir yüzey olduğunu gösterirken oluşturulan yamalarda bazı değişiklikler yaparak yeni yamalar oluşturacağız. Bu yamaların düzgün ve has oluşları hemen hemen aynı olduğu için tekrarlanmayacaktır. $p \in S$ olsun. $(\nabla F)_p \neq 0$ olduğu için $\frac{\partial F}{\partial x}(p), \frac{\partial F}{\partial y}(p), \frac{\partial F}{\partial z}(p)$ den en az biri sıfırdan farklıdır.

1. $\frac{\partial F}{\partial x}(p) \neq 0$ olsun. Kapalı Fonksiyon Teoreminden,

$$U \cap S = \{(f(y, z), y, z) : (y, z) \in D\}$$

olacak şekilde bir p yi içeren bir $U \subset \mathbb{R}^3$ de açık kümesi, bir $D \subset \mathbb{R}^2$ de açık kümesi ve diferansiyelenebilen bir $f : D \rightarrow \mathbb{R}$ fonksiyonu vardır.

- Eğer $\frac{\partial F}{\partial x}(p) > 0$ ise U açık kümesini gerekirse biraz küçülterek (D açık kümesi de yukarıdaki eşitlik doğru kalacak şekilde küçültülecektir), $\forall q \in U$ için $F_x(q) = \frac{\partial F}{\partial x}(q) > 0$ varsayabiliriz. Bu durumda $\mathbf{x}(u, v) = (f(u, v), u, v)$ olarak tanımlayalım. (Kapalı fonksiyonlar için kısmi türev formüllerini kullanarak)

$$\mathbf{x}_u \times \mathbf{x}_v = \left(\frac{\partial f}{\partial u} \vec{i} + \vec{j} \right) \times \left(\frac{\partial f}{\partial v} \vec{i} + \vec{k} \right) = \vec{i} - \frac{\partial f}{\partial u} \vec{j} - \frac{\partial f}{\partial v} \vec{k} = \vec{i} + \frac{F_y}{F_x} \vec{j} + \frac{F_z}{F_x} \vec{k} = \frac{1}{F_x} \nabla F$$

olur.

- Eğer $\frac{\partial F}{\partial x}(p) < 0$ ise U açık kümesini gerekirse biraz küçülterek (D açık kümesi de yukarıdaki eşitlik doğru kalacak şekilde küçültülecektir), $\forall q \in U$ için $F_x(q) = \frac{\partial F}{\partial x}(q) < 0$ varsayabiliriz. Bu durumda $\mathbf{x}(u, v) = (\bar{f}(u, v), v, u)$, ($\bar{f}(u, v) = f(v, u)$) olarak tanımlayalım (yamaların tanım kümesi D nin $u = v$ doğrusuna göre yansıması olan açık küme olacaktır). ($\forall (u, v)$ için $F(\bar{f}(u, v), v, u) = c$ olduğundan, Kapalı fonksiyonlar için kısmi türev formüllerini kullanarak)

$$\mathbf{x}_u \times \mathbf{x}_v = \left(\frac{\partial \bar{f}}{\partial u} \vec{i} + \vec{k} \right) \times \left(\frac{\partial \bar{f}}{\partial v} \vec{i} + \vec{j} \right) = -\vec{i} + \frac{\partial \bar{f}}{\partial v} \vec{j} + \frac{\partial \bar{f}}{\partial u} \vec{k} = -\vec{i} - \frac{F_y}{F_x} \vec{j} - \frac{F_z}{F_x} \vec{k} = -\frac{1}{F_x} \nabla F$$

olur.

2. $\frac{\partial F}{\partial y}(p) \neq 0$ olsun. Kapalı Fonksiyon Teoreminden,

$$U \cap S = \{(x, g(x, z), z) : (x, z) \in D\}$$

olacak şekilde bir p yi içeren bir $U \subset \mathbb{R}^3$ de açık kümesi, bir $D \subset \mathbb{R}^2$ de açık kümesi ve diferansiyelenebilen bir $g : D \rightarrow \mathbb{R}$ fonksiyonu vardır.

- Eğer $\frac{\partial F}{\partial y}(p) > 0$ ise U açık kümesini gerekirse biraz küçülterek (D açık kümesi de yukarıdaki eşitlik doğru kalacak şekilde küçültülecektir), $\forall q \in U$ için $F_y(q) = \frac{\partial F}{\partial y}(q) > 0$ varsayabiliriz. Bu durumda $\mathbf{x}(u, v) = (v, \bar{g}(u, v), u)$, ($\bar{g}(u, v) = g(v, u)$) olarak tanımlayalım (yamaların tanım kümesi D nin $u = v$ doğrusuna göre yansıması olan açık küme olacaktır). ($\forall (u, v)$ için $F(v, \bar{g}(u, v), u) = c$ olduğundan, Kapalı fonksiyonlar için kısmi türev formüllerini kullanarak)

$$\mathbf{x}_u \times \mathbf{x}_v = \left(\frac{\partial \bar{g}}{\partial u} \vec{j} + \vec{k} \right) \times \left(\vec{i} + \frac{\partial \bar{g}}{\partial v} \vec{j} \right) = -\frac{\partial \bar{g}}{\partial u} \vec{i} + \vec{j} - \frac{\partial \bar{g}}{\partial v} \vec{k} = \frac{F_x}{F_y} \vec{i} + \vec{j} + \frac{F_z}{F_y} \vec{k} = \frac{1}{F_y} \nabla F$$

olur.

- Eğer $\frac{\partial F}{\partial y}(p) < 0$ ise U açık kümesini gerekirse biraz küçülterek (D açık kümesi de yukarıdaki eşitlik doğru kalacak şekilde küçültülecektir), $\forall q \in U$ için $F_y(q) = \frac{\partial F}{\partial y}(q) < 0$ varsayabiliriz. Bu durumda $\mathbf{x}(u, v) = (u, g(u, v), v)$ olarak tanımlayalım. (Kapalı fonksiyonlar için kısmi türev formüllerini kullanarak)

$$\mathbf{x}_u \times \mathbf{x}_v = \left(\vec{i} + \frac{\partial g}{\partial u} \vec{j} \right) \times \left(\frac{\partial g}{\partial v} \vec{j} + \vec{k} \right) = \frac{\partial g}{\partial u} \vec{i} - \vec{j} + \frac{\partial g}{\partial v} \vec{k} = -\frac{F_x}{F_y} \vec{i} - \vec{j} - \frac{F_z}{F_y} \vec{k} = -\frac{1}{F_y} \nabla F$$

olur.

3. $\frac{\partial F}{\partial y}(p) \neq 0$ olsun. Kapalı Fonksiyon Teoreminden,

$$U \cap S = \{(x, y, h(x, y)) : (x, y) \in D\}$$

olacak şekilde bir p yi içeren bir $U \subset \mathbb{R}^3$ de açık kümesi, bir $D \subset \mathbb{R}^2$ de açık kümesi ve diferansiyelenebilen bir $h : D \rightarrow \mathbb{R}$ fonksiyonu vardır.

- Eğer $\frac{\partial F}{\partial z}(p) > 0$ ise U açık kümesini gerekirse biraz küçülterek (D açık kümesi de yukarıdaki eşitlik doğru kalacak şekilde küçültülecektir), $\forall q \in U$ için $F_z(q) = \frac{\partial F}{\partial z}(q) > 0$ varsayabiliriz. Bu durumda $\mathbf{x}(u, v) = (u, v, h(u, v))$ olarak tanımlayalım. (Kapalı fonksiyonlar için kısmi türev formüllerini kullanarak)

$$\mathbf{x}_u \times \mathbf{x}_v = \left(\vec{i} + \frac{\partial h}{\partial u} \vec{k} \right) \times \left(\vec{j} + \frac{\partial h}{\partial v} \vec{k} \right) = -\frac{\partial h}{\partial u} \vec{i} - \frac{\partial h}{\partial v} \vec{j} + \vec{k} = \frac{F_x}{F_z} \vec{i} + \frac{F_y}{F_z} \vec{j} + \vec{k} = \frac{1}{F_z} \nabla F$$

olur.

- Eğer $\frac{\partial F}{\partial z}(p) < 0$ ise U açık kümesini gerekirse biraz küçülterek (D açık kümesi de yukarıdaki eşitlik doğru kalacak şekilde küçültülecektir), $\forall q \in U$ için $F_z(q) = \frac{\partial F}{\partial z}(q) < 0$ varsayabiliriz. Bu durumda $\mathbf{x}(u, v) = (v, u, \bar{h}(u, v))$, ($\bar{h}(u, v) = h(v, u)$) olarak tanımlayalım (yamanın tanım kümesi D nin $u = v$ doğrusuna göre yansıması olan açık küme olacaktır). ($\forall (u, v)$ için $F(v, u, \bar{h}(u, v)) = c$ olduğundan, Kapalı fonksiyonlar için kısmi türev formüllerini kullanarak)

$$\mathbf{x}_u \times \mathbf{x}_v = \left(\vec{j} + \frac{\partial \bar{h}}{\partial u} \vec{k} \right) \times \left(\vec{i} + \frac{\partial \bar{h}}{\partial v} \vec{k} \right) = \frac{\partial \bar{h}}{\partial v} \vec{i} + \frac{\partial \bar{h}}{\partial u} \vec{j} - \vec{k} = -\frac{F_x}{F_z} \vec{i} - \frac{F_y}{F_z} \vec{j} - \vec{k} = -\frac{1}{F_z} \nabla F$$

olur.

Her durumda $\mathbf{x}_u \times \mathbf{x}_v$, ∇F nin yönünde (yani pozitif bir sayı ile çarpımı) olduğu için, iki yamanın görüntülerinin arakesitlerindeki her noktada, (iki farklı yamada oluşturulan) $\mathbf{x}_u \times \mathbf{x}_v$ vektörleri aynı yönde (yani her biri diğerinin bir pozitif sayı ile çarpımı) olacaktır. Bu da yönlendirilebilmenin tanımıdır.